



21.3.2025
(Korjattu 31.3.2025/HL 51§ ja
52§)

Toristojannevan aurinkovoimahanke, Toholampi

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Toristojannevan aurinkovoimahanke, Toholampi

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaava: Energiequelle Oy, Malminkatu 30, 00100
Helsinki

Konsulttina: FCG Finnish Consulting Group Oy

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Toristojannevan aurinkovoimahanke sijoittuu Toholammin kunnan
alueelle, noin 9 km keskustasta etelään. Hanke koostuu aurinkovoima-
alueesta sekä sähkönsiirtoreitistä. Hankealue koostuu kahdesta
alueesta, jotka sijaitsevat Toristojannevan alueella. Hankealue on
suurilta osin eri ikäistä talousmetsää ja turvetuotantoaluetta.
Aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on enintään noin 450 hehtaaria
ja sen kokonaisteho on enintään 296 MWp. Sähkön siirtämiseksi
valtakunnan verkkoon tarkastellaan kahta vaihtoehtoa.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia hankevaihtoehtoja:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan noin 450 ha kokoinen aurinkovoima-alue. Alueen kokonaisteho on noin 296 MWp.

VE2: Hankealueelle rakennetaan noin 254 ha kokoinen aurinkovoima-alue. Alueen kokonaisteho on noin 167 MWp.

VE3: Hankealueelle rakennetaan noin 402 ha kokoinen aurinkovoima-alue. Alueen kokonaisteho on noin 264 MWp.

Arvioitavat sähkönsiirtovaihtoehdot

SVE1: Sähkö liitetään kantaverkkoon Toristojannevan hankealueelta Wpd Oy:n suunnitteilla olevan Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitin kautta. Kyseessä on ilmajohto, jonka ympäristövaikutukset tutkii Wpd, joten tämän vaihtoehdon vaikutuksia ei tutkita tässä YVA-menettelyssä muuta kuin yhteisvaikutusten osalta.

SVE2: Hankkeen sähkönsiirtoa varten rakennetaan noin 7,1 km pituinen uusi 33 kV maakaapelireitti hankealueelta luoteeseen Fingrid Oyj:n Jylkkä-Alajärvi-voimajohtohankkeen suunnitellulle Ullavan sähköasemalle.

Aurinkovoima-alueella tuotettu sähkö pyritään ensisijaisesti liittämään kantaverkkoon sähkönsiirtoreitin SVE1 kautta. Hankkeessa tarkastellaan myös sähkönsiirtovaihtoehtoa SVE2 siltä varalta, että Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreittiin liittyminen ei ole mahdollista.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN VIREILLETULO

Energiequelle Oy on 30.12.2024 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Etelä-Pohjanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Toristojannevan aurinkovoimahanke, Toholampi hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet on lueteltu YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelossa. Nyt kyseessä oleva hanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä hankeluettelon kohdan 2 f) perusteella, hankealueen ollessa yli 200 hehtaarin laajuinen, yhtenäiseksi katsottava alue, jolla muutetaan metsä-, suo- tai kosteikkoluontoa.

ENNAKKONEUVOTTELU

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 3.6.2024 edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Energiequelle Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, Toholammin kunta ja K.H. Renlundin museo.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 23.1.-21.2.2025. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etelapohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/toristojanneva-aurinkovoima-YVA. Toholammin kuntaa on pyydetty tiedottamaan kuulutuksesta verkkosivuillaan. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Lestijoki ja Keskipohjanmaa -lehdissä 23.1.2025 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana Toholammin kunnantalolla.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 11.2.2025 Toholammin kunnantalon kulttuurisalissa osoitteessa Lampintie 5, 69300 Toholampi sekä etäyhteydellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä noin 10 henkilöä sekä mukana etäyhteydellä 4 kuulijaa. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat muun muassa kiinteistöveron suuruus, rakentamisen ajankohta, happamat sulfaattimaat ja mustaliuske, kosteikkojen rakentaminen, petolinnun pesän sijoittuminen lähelle hankealuetta, toiminnanaikainen ylläpito, etäisyys lähimpiin rakennuksiin, voimalan aitaaminen, sähköntuotannon tasaaminen sekä heijastusvaikutus.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 10 lausuntoa ja 1 mielipide. Suomen Erillisverkot Oy on ilmoittanut, että hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan. Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, Kokkolan kaupungin kaupunkisuunnittelu ja

kaupunkiluvitus sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ovat ilmoittaneet, että heillä ei ole lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipide ovat lausunnon liitteenä. Liitteenä olevista lausunnoista ja mielipiteestä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri – vastuualue katsoo, että arviointiohjelmassa esitetty nykytilan kuvaus ja vaikutusten arviointisuunnitelma vaikuttavat riittävältä.

Keski-Pohjanmaan liitto suosittelee, että hankkeen jatkosuunnittelussa pyritään minimoimaan metsän hakkuita ja raivauksia ja säilyttämään mahdollisimman paljon luonnonmukaista ympäristöä. Aurinkovoima-alueet tulee sijoittaa ensisijaisesti muille kuin viljeltäville peltomaille ja metsäalueille. Liitto suosittelee jo olemassa olevien tai suunnitteilla olevien sähkönsiirtoreittien hyödyntämistä yhteisvaikutusten vähentämiseksi.

K.H. Renlundin museo toteaa, että hankesuunnittelussa lähtökohtana tulee olla arkeologisen kulttuuriperinnön säilyttäminen niin, ettei kohteiden kohdalle tai niiden välittömään läheisyyteen kohdisteta maankäyttöä. Hankkeen mahdolliset riskit arkeologisen kulttuuriperinnön säilymiselle ajoittuvat ennen kaikkea aurinkovoima-alueen ja sähkönsiirron rakentamisvaiheeseen ja rakentamisen aiheuttamaan maankäyttöön, kuten huoltotieverkoston perustamiseen. Museo katsoo, että aurinkovoima-alueiden osalta tulisi tarkemmin selvittää paikallisesti arvokkaita maiseman ja kulttuuriympäristön kohteita. Purontakan kylä sekä Asiala sijoittuvat alle 3 km:n etäisyydelle hankealueesta ja näistä kylistä ei museon tiedon mukaan ole laadittu rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja. Vaikutusten arvioimiseksi tulisi tehdä paikallistason inventointi edellä mainittujen kylien osalta.

Luonnonvarakeskus korostaa, että aurinkovoimala-alueen ja sähkönsiirtolinjojen ympäristössä sijaitsevat arvokkaat luontokohteet ja petolintujen pesäpaikat tulee rakentamisen yhteydessä huomioida ja turvata. Hankkeen vaikutukset metsäpeuraan sen lisääntymiseen ja liikkumismahdollisuuksiin tulee selvittää. Hankealue on teollisuusympäristö, joka tulee aidata eläinten alueelle pääsyn estämiseksi kuitenkin siten, että eläinten aitoihin törmäysriski tulee huomioiduksi ja minimoiduksi. Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan alueen tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvio tulee tehdä metsäpeuralle, sudelle ja maakotkalle.

Metsähallitus huomauttaa, että hankealue sijaitsee lähes kokonaan uhanalaisen petolinnun ydinreviirillä. Metsähallitus ei suosittele rakentamista uhanalaisen petolinnun ydinreviirille elinympäristömenetysten ja törmäysriskien vuoksi.

Elinympäristömenetysten arviointiin on syytä hyödyntää Metsähallituksen ohjeistusta. Uhanalaisen petolinnun elinympäristön selvittämiseksi suositellaan satelliittiseurannan hyödyntämistä. Lisäksi hankealue sijaitsee potentiaalisella metsäpeuran kesäelinympäristöllä, joten vaikutukset metsäpeuralle tulee selvittää huolellisesti. Metsähallitus toteaa, että sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutuksia tulisi voida vertailla.

Toholammin kunta katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt lähtötiedot ovat oikeita ja riittäviä ympäristövaikutusten arvioinnin pohjaksi. Kunta kannattaa sähkönsiirron osalta yhteistyötä Wpd:n suunnitteleman linjan kanssa. Arviointiselostuksessa olisi hyvä tuoda esille keskeisenä vaikutuksena myös metsästykselle aiheutuvat vaikutukset. Hankkeen sijoittuminen Toholammin kunnan alueella olevan laajan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen läheisyyteen tulee huomioida arvioinnissa erityisen hyvin myös yhteisvaikutukset mukaan lukien.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen katsoo, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen tulee sisällyttää aurinkovoimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirtolinjojen rakentamisesta hankealueen alapuolisille vesistöille aiheutuvien kalataloudellisten vaikutusten arviointi sekä hankealueen turvetuotantoalueilta ja suoalueilta lähtevän kuormituksen vaikutukset alapuolisten vesistöjen vedenlaatuun ja kalastoon.

Väylävirasto muistuttaa, että mikäli hankkeen takia havaitaan tarvetta tierakenteiden vahvistamiselle tai esimerkiksi uusien liittymien rakentamiselle, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Liittymäluvista maanteille ja mahdollisissa erikoiskuljetuksissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle tulee noudattaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä Väyläviraston ja Liikenneviraston ohjeita ja määräyksiä. Tiealueella tehtäville töille sekä rakenteiden sijoittamiselle tiealueelle tarvitaan ELY-keskuksen lupa.

Cinia Oy huomauttaa, että tarvittaessa sähkönsiirto johdoista pitää tehdä hankkeesta vastaavan toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot). Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja Toristojannevan aurinkovoimahankkeen suunnittelualueella.

Fingrid Oyj toteaa, että kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdossa. Lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset. Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti. Lisäksi

Fingrid huomauttaa, että voimajohtojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Wpd Suomi Oy muistuttaa, että arviointiohjelmassa esitetystä hankkeiden tilanneluokituksesta poiketen, Wpd:n Toholampi-Lestijärven tuulivoimahankkeella on lainvoimaiset osayleiskaavat ja voimaloille on myönnetty rakennusluvat. Toholampi-Lestijärven elokuussa 2024 nähtäville asetetussa arviointiselostuksessa on esitetty Toholampi-Lestijärven sekä Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeiden ajantasaiset sähkönsiirron vaihtoehtoiset reitit ja suunnitelmat, jotka poikkeavat Toristojannevan hankkeen arviointiohjelmassa esitetystä.

Yksityisen henkilön mielipiteessä ilmaistaan huoli vaikutuksista ihmisten elinoloihin. Metsän kaataminen aiheuttaisi merkittävää haittaa maisemaan, asumisviihtyvyyteen, luonnon virkistyskäyttöön ja metsästykseseen. Toristojannevan ja Heinevan alueet ovat hyvin monimuotoisia sekä kasvillisuuden että eläinlajiston osalta, joten hankkeen vaikutukset luontoympäristöön nähdään mielipiteessä merkittävinä.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset ja arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat yhteysviranomaisen esiin tuomat asiat (alla kohdat **YV**).

YVA-menettely ja osallistuminen sekä arvioinnin laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on kuvattu arviointimenettelyn vaiheet, tavoitteet, osapuolet, tiedot arviointimenettelyn aikaisesta osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta sekä arvio aikataulusta. YVA-menettelyn alkuvaiheessa on järjestetty ennakkoneuvottelu.

YV: Arviointimenettelyn keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten menettelyn aikana tehtävään tiedottamiseen ja asianosaisten palautteen antomahdollisuuksiin tulee panostaa riittävästi.

Arviointimenettelyn aikataulussa tulee huomioida mahdollisten lisäselvitysten vaatima aika, esimerkiksi luontoselvityksiin esitetyt täydennystarpeet. Arviointiohjelmassa on kuvattu arviointiin osallistuvien henkilöiden koulutus, rooli arvioinnissa sekä kokemusvuodet. Yhteysviranomainen toteaa, että arvioinnin laatijoiden pätevyystiedot on esitetty riittävällä tasolla.

Hankekuvaus, hankkeen vaihtoehdot ja liittyminen muihin suunnitelmiin

Hankekuvauksessa on esitetty hankkeen tarkoitus, hankkeen sijainti, maankäytöntarve, aurinkovoimaloiden ja sähkönsiirron rakenteet, sähkönsiirtoon liittyminen, alustavat tiedot hankealueelle suunnitellusta tieverkostosta, tietoja syntyvistä jätteistä käytöstä poiston aikana sekä rakentamisen, toiminnan ja käytöstä poiston aikaiset toiminnot. Kuvausta on havainnollistettu kuvin, jotka auttavat hahmottamisessa.

Arviointiohjelmassa on esitetty ns. 0-vaihtoehdon eli hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi kolme vaihtoehtoa. Sähkönsiirron osalta on esitetty kaksi vaihtoehtoa. Arvioitavien vaihtoehtojen muodostaminen on kuvattu arviointiohjelmassa.

Hankekuvauksessa on esitetty kansainvälisiä, kansallisia ja alueellisia energia- ja ilmastotavoitteita sekä miten hanke liittyy näihin tavoitteisiin.

YV: Hankkeesta tulee kuvata ja arvioida tasapuolisesti kaikki hankkeeseen liittyvät toiminnot, joita ilman hanketta ei voida toteuttaa. Arviointiselostuksen tulee olla mahdollisimman havainnollinen ja ymmärrettävä. Hankekuvausta tulee tarkentaa arvioinnissa saadun tiedon perusteella. Aurinkopaneelien sekä akkuvaraston sijoittuminen tulee kuvata tarkemmin sekä mahdolliset rakentamattomat rajavyöhykkeet. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty, kulkeeko hankealueen lohkojen välissä sähkönsiirtoreitti. Mahdollinen sähkönsiirto hankealueen lohkojen välissä tulee esittää arviointiselostuksessa ja myös sen vaikutukset tulee arvioida. Koska aurinkovoima-alue koostuu kahdesta osasta, tulisi eri vaihtoehdoissa kahden osan pinta-alat esittää myös erikseen lohkoina.

Arviointiselostuksessa tulee esittää arvio syntyvistä jätteistä rakentamisen, toiminnan ja käytöstä poiston aikana sekä jätteiden käsittelymenetelmät. Aurinkovoimalan ja sähkönsiirron rakentamiseen tarvittavat maa-ainesmäärät ja niiden saatavuus sekä rakentamisessa syntyvien ylijäämämuiden määrät ja käyttö sekä mahdolliset läjitysalueet tulee arvioida arviointiselostuksessa.

Mikäli alue aidataan, tulee kuvata rajaako aita koko aurinkovoima- aluetta vai jaetaanko alueet aidalla lohkoihin. Tällöin tulee myös arvioida hankealueen aitaamisesta aiheutuvat vaikutukset.

Aurinkopaneelien perustustapaa ei ole esitetty arviointiohjelmassa. Aurinkopaneelien perustustavan vaikutukset tulee arvioida. Mikäli perustustapaa ei ole valittu, tulee kuvata eri perustustapojen vaikutukset.

Arviointiohjelmassa on esitetty YVA-lain tarkoittamat kohtuulliset vaihtoehdot niin tuotantoalueen kuin sähkönsiirtoreitin osalta. Metsähallitus nostaa esiin, että vaikka sähkönsiirtovaihtoehdon SVE1 vaikutukset selvitetään toisen hanketoimijan toimesta, tulisi vaihtoehtojen vaikutuksia voida vertailla. Wpd Oy tuo lausunnossaan esiin, että Toholampi-Lestijärven elokuussa 2024 nähtäville asetetussa arviointiselostuksessa on esitetty Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen ajantasaiset sähkönsiirron vaihtoehtoiset reitit ja suunnitelmat, jotka poikkeavat Toristojannevan hankkeen arviointiohjelmassa esitetyistä. Yhteysviranomainen pyytää tarkistamaan ja päivittämään sähkönsiirtovaihtoehtoa SVE1 koskevat tiedot arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen korostaa, että vaihtoehtojen muodostamisen tavoitteena on löytää vaihtoehto, jolla olisi mahdollisimman pienet haitalliset ympäristövaikutukset. Tämän vuoksi sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutusten vertailun tulisi olla mahdollista.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset sekä lisäksi mahdollisesti tarvittavat luvat. Hankealueelle laaditaan samanaikaisesti ympäristövaikutusten arvioinnin kanssa osayleiskaava. Hankkeen kannalta oleellisia ovat muun muassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennusluvut sekä voimajohtoalueen tutkimuslupa.

YV: Hankkeen tarvitsemat luvat on selvitetty kattavasti. Ympäristöluvan tarpeen osalta yhteysviranomainen muistuttaa, että lähtökohtaisesti aurinkovoimala tulee suunnitella siten, että sen toiminnasta ei aiheudu ympäristöluvan tarpeen ylittävää naapurisuuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Arviointiohjelmassa on huomioitu mahdolliset vesilain mukaista lupaa edellyttävät toimenpiteet hankkeessa. Yhteysviranomainen muistuttaa, että vesilain mukainen ilmoitus ojituksista koskee hanketta, jossa suunnitellaan ojituksia. Ojitusilmoitus tulee jättää viimeistään 60 päivää ennen toimenpiteiden aloittamista. Vesilain valvontaviranomainen ohjaa ilmoituksen saatuaan hankkeen tarvittaessa vesiluvan hakumenettelyyn. Ilmoitus ojituksesta ja vesistön alituksesta tehdään tarvittaessa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, ei Pirkanmaan ELY-keskukselle (ohjelman sivulla 41).

Arviointiselostuksessa tulee huomioida myös mahdollisen ylijäämämaiden käsittelystä aiheutuvan lupa.

Ympäristön nykytila ja sen kehitys

Nykytilan kuvauksessa on esitetty aurinkovoimapuiston ja todennäköisen vaikutusalueen nykytilaa siltä osin, kun sen katsotaan olevan olennaista hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Kuvauksessa on huomioitu muun muassa maankäyttö, ilmasto, meluolosuhteet, maisema, arkeologinen kulttuuriperintö, liikenne, pinta- ja pohjavedet, kasvillisuus, linnusto, muu eläimistö, luonnonsuojelualueet, asutus, virkistyskäyttö.

YV: Ympäristön nykytila on kuvattu arviointiohjelmavaiheeseen pääosin riittävällä ja informatiivisella tavalla havainnollistavia karttoja hyväksi käyttäen. Arviointiselostukseen nykytilan kuvausta tulee täydentää arvioinnin yhteydessä saatavien tietojen perusteella sekä korjata tässä lausunnossa mainitut puutteet. Nykytilan kehitys tulee esittää myös tilanteessa, jos hanketta ei toteuteta (VE0).

Arvioitavat vaikutukset ja vaikutusalueiden raja

Arviointiohjelmassa on esitetty arvioitavat ympäristövaikutukset sekä laadittavat selvitykset. Arvioitavat vaikutustyytit ja tarkasteltavan vaikutusalueen laajuus on koottu taulukkoon. Vaikutusalueen laajuus on pyritty määrittelemään niin suureksi, ettei merkityksellisiä ympäristövaikutuksia voida olettaa ilmenevän alueen ulkopuolella. Hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan hankkeen koko elinkaaren ajalta (noin 50 vuotta). Merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi aurinkovoimalan osalta tässä hankkeessa on esitetty vaikutukset luonnonoloihin, maisemaan, ihmisiin ja ilmastotavoitteisiin. Sähkönsiirron tyypillisimpinä ympäristövaikutuksina esitetään vaikutukset maankäyttöön, sähkönsiirtoreitin luontoarvoihin, maisemaan ja elinkeinoihin. Vaikutusten merkittävyyden määrittämisessä sovelletaan IMPERIA-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä.

YV: Merkittävät vaikutukset on pääosin tunnistettu arviointiohjelmassa. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan myös hankkeen pintavesivaikutukset voivat nousta merkittäviksi. Yhteysviranomainen korostaa, että vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä erityisesti hankkeen todennäköisesti merkittävien vaikutusten arviointiin ja tämä tulee tuoda selkeästi esiin raportoinnissa. Yhteysviranomainen pitää hyvänä, että merkittävyyden määrittämisessä käytetään johdonmukaisesti IMPERIA-hankkeen menetelmää.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ja perustella hankkeen vaikutusalueet vaikutuskohteittain, myös karttakuvoin. Vaikutusalueita on tarpeen tarkistaa arvioinnin edetessä ja tarvittaessa laajentaa selvitystulosten perusteella. Arviointiselostuksessa kaikkien vaikutusten osalta tulee myös huomioida 0-vaihtoehto.

Vaikutukset tulee arvioida ilman lieventämistoimenpiteitä. Arvioinnin yhteydessä tulee esittää mahdollisia haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteitä. Arviointiselostuksessa tulee kuvata, millä

tavalla lieventämistoimenpiteet ja epävarmuustekijät vaikuttavat vaikutusten merkittävyyteen. Mahdollisuus ajoittaa rakennusvaiheen työt ajalle, jolloin ympäristövaikutukset ovat vähäisimmät, on hyvä selvittää YVA-menettelyn aikana.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan enimmillään noin 3 kilometrin etäisyydellä aurinkovoima-alueesta ja noin 500 metrin etäisyydellä maakaapelireitistä. Vaikutuksilla elinoloihin ja viihtyvyyteen tarkoitetaan muutoksia ihmisten päivittäisessä elämässä ja asuinympäristön viihtyisyydessä. Terveysvaikutuksia tarkastellaan muun muassa liikenne-, melu- sekä heijastusvaikutusten yhteydessä. Lähin asutus sijaitsee noin 2 kilometrin päässä hankealueesta. Neljä lomarakennusta sijaitsee alle kilometrin etäisyydellä hankealueesta, lähin näistä noin 65 metrin etäisyydellä. Sähkönsiirtovaihtoehdossa SVE2 alle 500 metrin päähän sijoittuu 3 lomarakennusta. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tueksi toteutetaan asukaskysely. Vaikutusten tunnistamisessa hyödynnetään muun muassa oppaissa olevia tunnistuslistoja sekä saatua palautetta YVA-menettelyn aikana.

Hankealuetta voidaan käyttää ulkoiluun, marjastukseen, sienestystyöskentelemiseen, metsästykseseen ja luonnon tarkkailuun muiden metsätalousalueiden tavoin. Virkistyskäyttöön kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan huomioimalla nykyiset luonnonvarojen ja virkistyskäytön muodot sekä mahdolliset muutokset maisemakuvassa ja virkistyskäyttäytymisessä. Hankealue ja sähkönsiirtoreittien vaihtoehdot sijoittuvat Toholammin riistanhoitoyhdistyksen alueelle. Vaikutuksia metsästykselle arvioidaan tehtyjen haastattelujen, metsästäjien kokemusten ja riistalajistoon kohdistuvien vaikutusten perusteella.

YV: Arviointiohjelmassa on huomioitu hyvin eri tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa. Hankealueen eteläosan metsäalueen muuttamisella aurinkovoimakäyttöön saattaa olla vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Vaikutusten arvioinnin perustaksi tulee esittää, rajoitetaanko ihmisten liikkumista aurinkovoima-alueella ja onko alue aidattava.

Arviointiselostuksessa tulee esittää, miten lähimmät lomarakennukset otetaan huomioon hankkeen suunnittelussa. Lisäksi olisi hyvä kertoa, mikä on hankkeesta vastaavan mielestä pienin mahdollinen etäisyys lähimmän kiinteistön ja aurinkopaneelien välillä, joka tulee toteutua. Asukaskysely aiotaan toteuttaa postitse. Yhteysviranomaisen suosittelee lisäämään asukaskyselyyn mahdollisuuden osallistua sähköisesti, jotta kyselyyn vastattaisiin mahdollisimman laajasti.

Asukaskyselyn keskeiset tulokset ja vaikutusarviointiin vaikuttaneet päätelmät tulee kuvata selkeästi arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen vaikutuksia virkistyskäyttöön ja metsästyksen on esitetty arvioitavan riittävällä tasolla.

Heijastusvaikutukset

Heijastusvaikutuksia voi aiheutua, kun aurinkopaneelien pinnasta heijastuu valoa auringonpaisteella. Aurinkopaneelit suunnataan tyypillisesti etelään, joten heijastusvaikutukset kohdistuvat hankealueelle ja sen eteläpuolelle. Heijastusvaikutusten arvioinnissa huomioidaan muun muassa aurinkovoimaloiden vaikutusalueen asutus ja alueella tapahtuva toiminta (esimerkiksi virkistyskäyttö ja liikenne). Lisäksi heijastusvaikutuksia voi kohdistua eläimistöön, linnustoon ja lepakoihin.

YV: Heijastusvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida mahdolliset negatiiviset vaikutukset linnustoon. Heijastevaikutuksen vaikutuksista lintuihin on tehty kansainvälisiä tutkimuksia, joita voi hyödyntää tarkastelussa. Yhteysviranomainen pyytää esittämään arviointiselostuksessa heijastusvaikutusten osalta myös mahdolliset ehkäisemiskeinot.

Vaikutus maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin lähtöaineistona käytetään muun muassa maastokäyntiä, aiempia selvityksiä muun muassa alueen maisema-alueista, suojelunarvioisista alueista ja erityiskohteista, sekä valo- ja ilmakuvia ja karttoja. Visuaalisten vaikutusten havainnollistamiseen ja tarkasteluun hyödynnetään havainnekuvia. Maisemavaikutuksia arvioidaan noin 3 kilometrin etäisyydelle aurinkovoima-alueesta ja noin 100 metrin etäisyydelle maakaapelilinjalta. Arviot esitetään sanallisina asiantuntija-arvioina. Tiedot arkeologisesta kulttuuriperinnöstä perustuvat muinaisjäännösrekisterin tietoihin sekä hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä tehtyyn arkeologiseen inventointiin. Maastokaudella 2024 tehdyn arkeologisen inventoinnin tuloksista julkaistaan raportti arviointiselostuksen yhteydessä.

YV: Maisemavaikutukset on tunnistettu yhdeksi mahdollisesti merkittäväksi vaikutustyyppiksi. Maisemavaikutuksia arvioidessa tulee erityisen hyvin huomioida vakituisen ja vapaa-ajan asutuksen näkökulma sekä hankealueen itäpuolella sijaitseva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, myös yhteisvaikutukset mukaan lukien. Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös eurooppalainen

maisemayleissopimus ja sopimuksen keskeinen sisältö olisi hyvä esittää arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että havainnekuvin valokuvat otetaan objektiivilla, joka vastaa ihmissilmän näkymää. Havainnekuvien ottosuuntien tulee olla perusteltuja.

Yhteysviranomaisen pyytää huomioimaan, että maisemavaikutusten lieventämisen osalta ei voida tukeutua ympäröivään puustoon, koska sen pysyvyyttä pidemmällä aikavälillä ei voida taata, ellei puusto ole hanketoimijan omistuksessa.

K.H. Renlundin museo huomauttaa, että suunnitellulla uudella sähkönsiirtoreitillä SVE2 sijaitsee yksi rekisteröimätön mahdollinen tervahauta. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös mahdolliset hankealueen ulkopuolelle kohdistuvat hankkeeseen liittyvät toimenpiteet. Myös näissä tapauksissa tulee selvittää tulevatko toimenpiteet kohdistumaan arkeologiseen kulttuuriperintöön. Aurinkovoima-alueiden osalta tulee tarkemmin selvittää paikallisesti arvokkaita maiseman ja kulttuuriympäristön kohteita.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja aineelliseen omaisuuteen

Arviointiohjelmassa on kuvattu alueen nykyistä maankäyttöä ja asutusta, hankealueen ja lähialueiden kaavoitusta sekä muita tiedossa olevia maankäytönsuunnitelmia. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään voimassa olevia ja vireillä olevia maankäytön suunnitelmia sekä niihin liittyviä ympäristöselvityksiä, valo- ja ilmakuvia, karttatarkasteluja ja arviointiohjelmasta saatua palautetta. Lisäksi arvioidaan hankkeen vaikutuksia maakunnallisten ja valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden toteutumisen kannalta. Maakuntakaavoitus on huomioitu Keski-Pohjanmaan maakunnan osalta sekä arviointiohjelmassa on kuvattu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä on vireillä Länsi-Toholammin tuulipuiston osayleiskaavan päivitys.

YV: Kaavoihin liittyvät lähtötiedot on pääasiassa esitetty arviointiohjelmassa hyvin ja selkeästi. Arvioinnissa tulee tarkastella erityisesti hankkeen vaikutuksia voimassa olevaan Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaan ja suunnittelumääräyksiin. Hankkeen vaikutusten arvioinnin ja toteutettavuuden arvioimiseksi arviointiselostuksessa tulee kuvata hankealueen ja lähialueen ajantasainen tilanne kaikkien olemassa olevien kaavatasojen osalta. Arviointiselostuksessa tulee

myös arvioida, miten hanke toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin

Arviointiohjelman mukaan maa- ja kallioperä, sekä pinta- ja pohjavesivaikutuksia arvioidaan asiantuntija-arvioina hyödyntäen olemassa olevaa ympäristöhallinnon avointa tietoa ja GTK:n aineistoa. Hankkeen maa- ja kallioperävaikutukset kohdistuvat pääasiassa rakentamistoimenpiteiden alueelle. Maaperä- sekä pinta- ja pohjavesivaikutuksia tullaan arvioimaan tarkastelemalla rakennuspaikkojen maaperän laatua ja kantavuutta, vesistöjen esiintymistä suhteessa rakennuspaikkoihin, rakentamisen ajallista kestoa sekä fyysistä ulottuvuutta. Mahdollisia vuototilanteita ja niistä aiheutuvia riskejä maaperälle tarkastellaan osana hankkeen ympäristöriskien arviointia. Hankealueelle tai sähkönsiirtoreitille SVE2 ei sijoitu happamia sulfaattimaita Geologian tutkimuskeskuksen esiintymistodennäköisyyskartoitusten perusteella.

YV: Pintavesien osalta hankkeen toteutusta ei ole kuvattu riittävästi vaikutusten tunnistamiseksi ja selvittämiseksi. Vaikutukset pintavesiin tulee huomioida yhtenä hankkeen todennäköisesti merkittävänä vaikutuksena. Arviointiohjelmassa ei ole kerrottu, mitkä ovat hankkeen lähimmät alapuoliset vesimuodostumat, eikä niiden ekologisesta tilasta ole kerrottu. Arviointiselostuksessa tulee nimetä vesimuodostumat hankkeen vaikutusalueella ja arvioida hankkeen vaikutuksia niiden ekologiseen tilaan.

Sähkönsiirtoreitti SVE2 sijoittuu vesistöalueiden rajalle. Arviointiohjelmassa on mainittu sen kulkevan lyhyen matkaa Perhonjoen vesistöalueen puolella, mutta esitetty kartta ei ole riittävän tarkka osoittamaan sijaintia. Arviointiselostuksessa on esitettävä sekä sähkönsiirtoreitiltä että hankealueelta riittävän yksityiskohtaiset kartat, jotta hankkeen pintavesivaikutuksia on mahdollista arvioida.

Arviointiselostuksessa tulee esittää hankealueen kuivatusvesien johtamisreitit, turvetuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteisiin tehtävät muutokset ja hankealueen kuivatuksen vesistövaikutukset huomioiden myös mahdolliset vaikutukset valumavesin laatuun. Lisäksi tulee esittää keinot vaikutusten vähentämiseksi. Alustavat huoltotiereitit ja voimalarakenteet, olemassa olevat ja suunnitellut ojat, vesienjohtamissuunnat sekä vesiensuojelurakenteet mitoituksineen tulee esittää kartalla.

Yhteisvaikutukset pintavesien osalta tulee arvioida arviointiselostuksessa. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnin kannalta

on oleellista tunnistaa veden virtausnopeuteen aiheutuva muutos rakennettavan paneelialueen myötä sekä rakennusaikana että toiminnan aikana. Lisäksi on arvioitava, miten paneelien peittämä pinta-ala vaikuttaa veden imeytymiseen. Arviointiselostuksessa olisi hyvä esittää, miten iso osa alueesta katetaan vettä nopeasti johtavalla paneelipinnalla.

Arviointiohjelmassa kerrotaan, että GTK:n kartta-aineiston perusteella hankealueen pohjois- ja eteläosan väliin jäävällä alueella on havaittu mustaliuske-esiintymä. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että aineisto on suuntaa antava, eikä sen perusteella voida poissulkea mustaliuskeesta peräisin olevien sulfidipitoisten maa-ainesten esiintymistä myös hankealueella. Mustaliuskeiden mahdollinen esiintyminen on huomioitava aurinkovoimalan rakentamisen ja kuivatuksen vaikutuksia arvioitaessa. Jos hankealueella on tarve tehdä kaivuutöitä tai laskea pohjaveden pintaa, tulee näiltä alueilta tehdä tarkempi kartoitus mustaliuskeesta. Arvioinnissa voi hyödyntää GTK:n opasta mustaliuskeiden ympäristövaikutusten arviointiin ja hallintaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen katsoo, että hankkeen arviointiselostukseen tulee sisällyttää aurinkovoimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirtolinjojen rakentamisesta hankealueen alapuolisille vesistöille aiheutuvien kalataloudellisten vaikutusten arviointi. Lisäksi tulee arvioida hankealueen turvetuotantoalueilta ja suoalueilta lähtevän kuormituksen (kiintoaine, humus, ravinneaineet, rauta ja mahdollinen hapan valunta) vaikutukset alapuolisten vesistöjen vedenlaatuun ja kalastoon rakennusaikana ja toiminta-aikana.

Yhteysviranomaisen pitää esitettyjä arviointimenetelmiä riittävinä pohjaveden osalta. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että hankealueelta yli 5 km etäisyydellä kaakkoon sijoittuva Sykäräisten pohjavesialue ei ole pistemäinen, kuten tekstissä on virheellisesti todettu, vaan aluemainen.

Arviointiselostukseen tulee korjata, että ilmoitus ojituksesta ja vesistön alituksesta tehdään tarvittaessa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, ei Pirkanmaan ELY-keskukselle (ohjelman sivulla 41).

Vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyypeihin

Hankealueen pohjoisosassa sijaitsee käytöstä poistunut turvetuotantoalue, kun taas eteläosa on suurimmaksi osaksi talousmetsää ja ojitettua suota. Alueen metsät ovat pääosin mäntyvaltaisia ja voimakkaasti käsiteltyjä metsätalousalueita, joissa esiintyy myös kuusta ja lehtipuita. Suot ovat pääosin ojitettuja turvekankaita ja rämeitä, ja luonnontilaisia suotyyppisiä esiintyy vain

harvoin. Alueella ei ole vesilain mukaisia pienvesiä, mutta Toristojanpuro virtaa hankealueiden välistä Lestijokeen. Vaihtoehdossa SVE2 maakaapeli rakennetaan myötäillen teitä, joiden varsilla sijaitsee talousmetsää ja useita ojittamattomia suoalueita.

Hankealueelle ja maakaapelireitille on tehty luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys maastokaudella 2024. Arvioinnissa keskitytään erityisesti alueellisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin kohteisiin sekä suojelullisesti arvokkaaseen lajistoon.

YV: Luontoselvitykset, Natura-arvioinnin tarpeen selvittäminen ja mahdollinen Natura-arviointi tulee tehdä Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (LUOPAS-opas) mukaan ja selvitysalueella tehdyt lajihavainnot tulee tallentaa laji.fi-sivustolle.

Arviointiohjelman mukaan hankealueella on tehty luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksiä maastokaudella 2024 kahden maastotyöpäivän ajan. Ohjelmassa todetaan, että myös sähkönsiirtoreitin kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset selvitettiin maastokaudella 2024, tarkentamatta selvityksiä enempää. Selvitysten ajankohtaa ei ole ilmoitettu arviointiohjelmassa, joten luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitysten riittävyyteen ja oikea-aikaisuuteen ei pystytä ottamaan tarkempaa kantaa.

Vaikutusarvioinnin tulee perustua mahdollisimman ajantasaisiin ja kattaviin tausta-aineistoihin sekä maastossa tehtäviin selvityksiin. Vaikutukset arvokkaisiin luontokohteisiin tulee arvioida arviointiselostuksessa. Arvioinnissa käytettävät tausta-aineistot sekä kartoitukset ja -seurannat tulee esittää asianmukaisella tarkkuudella osana selostusta.

Luontokartoitusten tulosten havainnollistamiseksi, tulee laji- ja luontotyyppikartoitusten tulokset koota samaan karttaan aurinkovoimahankkeen rakenteiden kanssa.

Hankealueen ympäristössä on vireillä useita tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, joten yhteisvaikutusten arviointi tulee tehdä huolellisesti ja riittävän laajalta alueelta.

Vaikutukset linnustoon

Vaikutuksia linnustoon selvitetään hyödyntämällä muun muassa vuonna 2024 ja 2025 tehtäviä linnustoselvityksiä, avoimia tietokantoja sekä olemassa olevaa havainto- ja kirjallisuustietoa. Arviointimenettelyyn sisältyy muun muassa pesimälinnustoselvitys, metsäkanalintujen soidinpaikkojen inventointi, pöllöselvitys ja päiväpetolintujen tarkkailua.

Lisäksi pohditaan aurinkovoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia lähiseutujen linnustollisesti arvokkaiden alueiden (muun muassa Natura-, IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet) lajistoon ja suojeluperusteisiin. Linnustovaikutusten arvioinnin yhteydessä esitetään myös vaikutuksia lieventävät toimenpiteet sekä ehdotus linnustovaikutusten seurannasta. Hankkeen luonteen vuoksi muuttolinnustoa ei ole selvitetty erillisen selvityksen avulla.

YV: Alle 10 km etäisyydellä hankealueesta sijaitsee useita valtakunnallisesti tärkeitä (FINIBA) ja maakunnallisesti arvokkaita (MAALI) lintualueita; Höyläsalonneva (n. 7 km MAALI), Kälviän-Toholammen rajaseudun suoalue (n. 6 km, FINIBA) Kopsanneva (n. 6 km MAALI), Kotkanneva (n. 6 km, FINIBA) ja Raikoneva (n. 1 km MAALI). Sähkönsiirtoreitti SVE2 kulkee lähimmillään noin 1 km päässä Kälviän-Toholammen rajaseudun suot (FINIBA) läheisyydestä. Hankealue sijaitsee kurjen kevään päämuuttoreitillä ja noin 10 km etäisyydellä syksyn päämuuttoreitistä. Koska hankealueen läheisyyteen on suunnitteilla useita tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, tulee hankkeiden mahdollisia yhteisvaikutuksia tarkastella kriittisesti alueen linnuston kannalta ja mahdolliset vaikutukset linnustollisesti tärkeisiin alueisiin tulee arvioida.

Pesimälinnuston selvityksissä tulee noudattaa vakiintuneita valtakunnallisia maastotyömenetelmiä, jotta saadut tulokset ovat vertailukelpoisia ja niiden tulkinnassa voidaan käyttää hyväksi valtakunnallisia seuranta-aineistoja. Käytettävissä menetelmissä ja ajankohdissa tulee noudattaa LUOPAS-oppaan ohjeistusta. Pesimälinnusto tulee selvittää myös sähkönsiirtoreiteiltä. Yhteysviranomaisen toteaa, että suunnitellut metsäkanalintus selvitykset ovat riittävät.

Pöllöjen osalta toteutettiin huhtikuussa 2024 soidinaikaan kahden yön kestoisen pöllöselvitys soidinääntelyä kuunnellen. Selvitysten tarkka ajankohta jää epäselväksi, jonka vuoksi kannan ottaminen selvitysten oikea-aikaisuuteen on vaikeaa. Selvitykset tulee toteuttaa LUOPAS-oppaan mukaisesti ja niissä tulee huomioida kantojen voimakkaat vuosivaihtelut ravintotilanteen mukaan.

Petolintujen selvityksissä tulee noudattaa LUOPAS-oppaan kolmevaiheista maastotyöohjeistusta. Hankealue sijaitsee uhanalaisen petolinnun ydinreviirillä, jonka vuoksi hankkeen vaikutuksia uhanalaiseen petolintuun tulee arvioida erityisesti elinympäristömuutosten ja sähkönsiirron mahdollisesti aiheuttamien törmäysriskien näkökulmasta. Päiväpetolintuselvityksessä on syytä käyttää riittävästi aikaa ja tarkinta mahdollista saatavilla olevaa tietoa uhanalaisen petolinnun käyttämän elinympäristön selvittämiseksi. Hankealueen sijaitessa lähellä tuulivoimahankealueita, erityisesti yhteisvaikutusten arviointi on tehtävä huolellisesti. Hankealueen läheisyydessä on tiedossa myös toisen salassa pidettävän lajin pesintä

ja laji (EU:n lintudirektiivin liitteen I laji) voi mahdollisesti ruokailla hankealueella. Vaikutukset myös tähän lintulajiin on arvioitava.

Yhteysviranomainen katsoo, että suunnitellut/toteutetut muuttolinnuston selvitykset (3 päivää petolintuseurannan yhteydessä) katsotaan riittämättömiksi, koska hankealueen läheisyydessä sijaitsee linnustollisesti arvokkaita alueita, hankealue sijaitsee kurjen kevään päämuuttoreitillä ja hankealue tarjoaa potentiaalisia levähdys- ja pesäpaikkoja. Arviointiohjelmassa mainitaan hankealueen eteläosassa sijaitseva kosteikko, joka voisi olla tärkeä lintujen lepäilyalue. Luonnonvarakeskus huomauttaa, että sen tarkempaa sijaintia arviointiohjelmassa ei kuitenkaan esitetä. Muuton aikana levähtävä linnusto tulee selvittää LUOPAS-oppaiden mukaisin levähtäjälaskennoin.

Vaikutukset muuhun eläimistöön

Hankealueelta laaditaan tai on laadittu muun muassa liito-orava-, metsäpeura-, viitasammakko- ja lepakkoselvitykset. Eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinneissa ja selvityksissä pääpaino on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajiston sekä muiden mahdollisesti tärkeiden lajien esiintymisessä. Hankealueen eläimistöön kuuluvat suurpedoista susi ja karhu. Suurpedoista pyritään saamaan yleiskuva hyödyntämällä muun muassa olemassa olevaa suurpetoaineistoa sekä haastattelemalla metsästysseuroja ja suurpetoyhdyshenkilöitä. Eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan aurinkovoimahankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaisia vaikutuksia alueella esiintyvien eläinlajien elinympäristöjen laatuun ja pinta-alaan sekä eri lajien elinolosuhteisiin. Lisäksi tarkastellaan mahdollisia muutoksia eläinten ekologisissa yhteyksissä.

YV: Arviointiohjelman mukaan hankealueelle on tehty toukokuussa 2024 kahtena maastopäivänä viitasammakkoselvitys ja liito-oravaselvitys kesällä 2024. Tarkempia tietoja näiden selvitysten ajankohdasta ei ohjelmassa ilmoiteta, joten kantaa selvitysten riittävyyteen ja oikea-aikaisuuteen ei pystytä ottamaan. Hankkeen vaikutukset viitasammakon elinympäristöihin tulee arvioida ja huomioida mahdollisten poikkeuslupien perusteet ja tarve. Yhteysviranomainen huomauttaa, että liito-oravien papanoiden havaitsemisen optimaalisin aika on keväällä juuri lumien sulettua, ennen kuin kasvillisuus peittää ne näkyvistä (LUOPAS-opas). Liito-oravan ekologiaan kuuluu reviirien ajoittainen tyhjentäminen, mikä tulee huomioida arvioinnissa. Liito-oravien lisääntymis- ja levähtämispaikkojen lisäksi on tärkeä kiinnittää huomiota mahdollisiin erillisiin ruokailualueisiin sekä niiden välisiin kulkuyhteyksiin.

Lepakkokartoituksissa tulee hyödyntää Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen vuonna 2023 julkaisemaa ohjeistusta lepakkokartoituksista.

Toristojanneva kuuluu Suomenselän metsäpeurapopulaation elinympäristöihin, joten hankkeen vaikutuksia metsäpeuraan, sen lisääntymiseen ja liikkumismahdollisuuksiin, tulee arvioida huolellisesti. Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomioita eri hankkeiden metsäpeuralle aiheuttamiin yhteisvaikutuksiin.

Luonnonvarakeskus katsoo, että sähkönsiirtokaapelin rakentamisen vaikutukset susireviiriin tulee myös selvittää. Alueen tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvio tulee tehdä metsäpeuralle, sudelle ja maakotkalle. Hankealueen ympäristöön suunnitellaan runsaasti erilaisia uusiutuvan energian hankkeita, varsinkin tuulivoimaa. Arviointiohjelmassa tarkastellaan kuitenkin vain

noin 10 km säteellä olevia hankkeita. Tästä syystä olisi hyvä tarkastella ympäröivää aluetta ja hankkeita laajemmin, kun kyseessä on hanke, joka lisää jo muutenkin laajan alueen pirstoutumista ja on käytännössä pois useiden eri lajien elinympäristöstä. Yhteysviranomainen katsoo, että Luonnonvarakeskuksen esittämät seikat tulee huomioida arvioinnissa.

Vaikutukset Natura 2000 -alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja suojeluohjelmien kohteisiin

Hankealueelle ei sijoitu Natura-alueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita tai niiden täydennysehdotusalueita. Sähkönsiirtoreitti SVE2 sijoittuu Loukkuunnevan-Raikonevan (11116) soidensuojelun täydennysehdotuskohteen (SSTE) alueelle. Hankealuetta lähin Natura-alue on Lestijoki (FI1000057), joka sijaitsee lähimmillään noin 2,4 km etäisyydellä hankealueesta. Lähimpiä Natura-alueita koskevassa vaikutusten arvioinnissa käytetään lähtötietoina Natura-tietolomakkeita. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös muut lähialueelle sijoittuvat luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmien kohteet ja niitä vastaavat alueet.

YV: Sähkönsiirron vaikutukset suojelualueisiin sekä soidensuojelun täydennysehdotus -alueisiin ja niiden lajistoon tulee arvioida. Sähkönsiirtoreitti SVE2 kulkee Loukkuunnevan-Raikonevan soidensuojelun täydennysehdotuskohteen läpi ja alle kilometrin etäisyydellä reitistä sijaitsee myös Salmineva-Höyläsalonnevan soidensuojelun täydennysehdotuskohde (11120) ja Metsähallituksen pysyvällä päätöksellä suojeltu kohde (n. 800 m, SSO11120). Loukkuunnevan-Raikoneva on osa suoluonnon kannalta poikkeuksellisen merkittävää Toholammin kirkonkylän länsi- ja lounaispuolisten ojittamattomien soiden keskittymää. Kohteella esiintyy useita uhanlaisia suoluontotyyppejä, joista yksi on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi. Koska Lestinjoen Natura-alue sijaitsee lähellä hankealuetta, tulee hankkeen toteuttamisessa huomioida mahdolliset valuma-alueet ja hankkeen mahdolliset vesistövaikutukset. Hankkeessa tulee selvittää Lestinjoen Natura-alueen osalta Natura-arvioinnin tarve.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Hankealueella ja sen läheisyydessä sijaitsee useita turvetuotantoalueita. Toristojannevan aurinkovoimahankkeen kannalta merkittävin turvetuotantoalue on hankealueen luoteisosassa sijaitseva Paloneva-Siliänevan turvetuotantoalue. Hankealueen muu luonnonvarojen hyödyntäminen on pääasiassa virkistyskäyttöä (marjastus, sienestys, metsästys) ja elinkeinotoimintaa (metsätalous ja turvetuotanto). Hankealueella on vireillä Sisu Exploration Oy:n

malminetsintälupahakemus ja lähin voimassa oleva malminetsintäalue sijaitsee noin 5,5 km etäisyydellä hankealueesta lounaaseen. Sähkönsiirtoreitti SVE2 sijoittuu hankealueella Paloneva-Siliänevan turvetuotantoalueen pohjoisosaan.

Vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen arvioidaan suurelta osin ihmisiin kohdistuvina vaikutuksina. Maa- ja metsätalouden osalta arvioidaan muun muassa maa- ja metsätalouden käytöstä poistuvat maa-alat aurinkovoima-alueen rakentamiseen tarvittavilta osilta.

YV: Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää rakentamiseen käytettävien luonnonvarojen määrät sekä miten hanke vaikuttaa alueella olevien luonnonvarojen hyödyntämiseen mukaan lukien metsästys, marjastus ja sienestys. Arvioinnissa tulee huomioida kaikki hankkeen rakenteet, mukaan lukien sähkönsiirto sekä uusi ja parannettava tiestö. Arviointiselostuksessa tulee esittää poistuvan puuston määrä ja metsäisen alan häviäminen.

Vaikutukset liikenteeseen

Vaikutuksia liikenteeseen aiheutuu erityisesti hankkeen rakentamisen aikaisista kuljetuksista. Arvioinnissa selvitetään myös tiestön rakentamis- ja parantamistarpeita sekä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Liikenteen kokonaislisääntyminen ja raskaan liikenteen lisääntyminen tarkastellaan erikseen. Aurinkovoimahankkeen kuljetukset ovat normaaliliikenteen mukaisia kuljetuksia muuten, mutta muuntajan kuljettaminen voi edellyttää erikoiskuljetusta. Lentoliikenteen turvallisuusvaikutusten osalta tarkastellaan aurinkovoima-alueen sijoittumista suhteessa lentoasemiin ja muihin lentopaikkoihin. Sähkönsiirtoreitin osalta tarkastellaan sen vaikutuksia maanteihin. Suunnittelussa huomioidaan Liikenneviraston (2018) Sähkö- ja telejohdot ja maantie -ohje.

YV: Liikennevaikutusten arviointisuunnitelma ja nykytilan kuvaus ovat riittävät. Arvioinnissa tulee huomioida liikenteen vaikutukset hankkeen koko elinkaaren ajalta. Selostuksessa on kuvattava, mistä arvioidut liikennemäärät muodostuvat ja millaisia ympäristövaikutuksia liikennemäärien kasvusta aiheutuu vaikutusalueen asukkaille ja ympäristölle. Arviointiselostuksessa tulee esittää kuljetusreittivaihtoehdot sekä mahdolliset erikoiskuljetusreitit.

Vaikutukset ilmastoon

Aurinkovoimahankkeen ilmastovaikutusten lähteitä ovat tarvittavien laitteiden ja rakenteiden raaka-aineiden hankinta ja valmistus, rakentamisen energiankäyttö, alueen rakentumisen aiheuttaman

maankäytön muutoksen vaikutukset alueen hiilensidontaan, voimalan käyttövaiheen huolto- ja ylläpitotehtävät sekä käytöstä poistovaihe. Käyttö- ja purkamisvaiheet arvioidaan laadullisesti, sillä niiden osuudet ovat hankkeen kokonaisuuden kannalta hyvin vähäiset. Hiilivarasto ja -nielujen menetysten arvioinnissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Suomen ympäristökeskuksen Hiilikartta-työkalua.

YV: Ilmastovaikutusten arviointitapa on esitetty melko suppeasti laskennallisten päästöjen osalta. Ohjelmassa on mainittu joitakin arvioinnissa käytettäviä tietolähteitä, kuten Hiilikartta.

Yhteysviranomainen pyytää esittämään arviointiselostuksessa kaikki arvioinnissa käytettävät laskentaperusteet ja tietolähteet. Arvioinnissa tulee huomioida, milloin voimaloiden tuottama päästötön energia on kompensoinut rakentamisvaiheen aikana syntyneet ilmastopäästöt. Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen vaikutus hiilitaseeseen. Lisäksi tulee esittää, miten ilmastovaikutukset jakaantuvat ajallisesti hankkeen elinkaaren eri vaiheisiin.

Arviointiohjelmasta ei käy ilmi arvioita, kuinka paljon metsää eri vaihtoehtoissa ja sähkönsiirtovaihtoehtoissa joudutaan poistamaan. Nämä tiedot tulee esittää arviointiselostuksessa. Arvioinnissa tulee huomioida myös hankkeen tieverkoston vaikutus hiilensidontaan.

Arviointiselostuksesta tulee ilmetä, mitä negatiivisten vaikutusten lieventämisen keinoja tarkastellaan. Hankkeen ilmastovaikutuksia tulee vertailla alueellisiin ilmastostrategioihin ja -tavoitteisiin sekä päästöihin.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ja arvioida ilmastomuutoksen sopeutumisen tarpeet ja ilmatoriskit, jotka liittyvät etenkin hulevesien hallintaan ja paloherkkyyteen.

Ympäristö- ja turvallisuusriskit

Arviointiselostuksessa tunnistetaan sen hetkisten teknisten suunnitelmien perusteella hankkeeseen liittyvät ympäristö- ja turvallisuusriskit ja mahdolliset häiriötapaukset koko hankkeen elinkaaren aikana sekä arvioidaan niiden todennäköisyydet. Lisäksi pohditaan keinoja mahdollisten riskien vähentämiseksi ja estämiseksi. Lähtökohtaisesti aurinkosähköjärjestelmien turvallisuus on hyvä, mutta riskejä voi syntyä muun muassa paneelien virheellisestä asennuksesta tai vaurioitumisesta sekä kuljetuskalustosta ja työkoneista johtuvista öljy- ja kemikaalivuodoista.

YV: Arvioinnissa tulee tarkastella muun muassa tulipaloista, sähköiskuista, öljyvahingoista, kemikaaleista sekä poikkeuksellisista sääolosuhteista aiheutuva riskejä ja niiden seurauksia sekä riskien

ehkäisykeinoja. Arvioinnissa tulee huomioida aurinkovoima-alueet, akkuvarastointialue sekä sähkönsiirto. Arviointiselostuksesta tulee esittää, miten hankkeen suunnittelussa on huomioitu mahdollisten tulipalojen ehkäisy ja sammutus. Lisäksi tulee kuvata, mistä hankealueella saadaan sammutusvedet ja miten ne ohjataan pois alueelta. Pelastuslaitoksen kumppanuusverkosto on julkaissut päivitetyn aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjeen vuonna 2024, joka on hyvä huomioida suunnittelussa ja arvioinnissa.

Mikäli aurinkovoimama-alueet aidataan, tulee aitaamisesta aiheutuvia vaikutuksia arvioida onnettomuustilanteissa.

Hankkeiden yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutuksia tarkastellaan ja arvioidaan olemassa olevien sekä suunnitteilla olevien hankkeiden osalta siinä laajuudessa, kun hankkeilla arvioidaan olevan yhteisvaikutuksia tämän hankkeen kanssa. Yhteisvaikutuksia arvioidaan kohdistuvan ainakin maisemaan, virkistyskäyttöön, metsästykseseen, liikenteeseen, linnustoon ja eläimistöön. Arviointi tehdään eri hankkeiden vaikutuksista saatavilla olevien tietojen perusteella.

YV: Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hanke kokonaisuudessaan aurinkovoima-alueen ja sähkönsiirron osalta. Arviointiselostuksessa tulee esittää kartalla hankkeet, joiden kanssa yhteisvaikutuksia on arvioitu. Tiedot koskien lähialueella olevia hankkeita tulee päivittää YVA-menettelyn aikana yhteisvaikutusten arvioimiseksi. Yhteysviranomainen korostaa, että yhteisvaikutukset tulee huomioida kaikkien arviointimenettelyssä arvioitavien vaikutusten osalta.

Wpd Suomi Oy huomauttaa, että arviointiohjelmassa esitetystä hankkeiden tilanneluokituksesta poiketen, wpd:n Toholampi-Lestijärven tuulivoimahankkeella on lainvoimaiset osayleiskaavat (myönnetty Toholammin kunnassa 29.5.2017 § 16 ja Lestijärven kunnassa 6.7.2017 § 57) ja voimaloille on myönnetty rakennusluvat. Lisäksi Toholampi-Lestijärven elokuussa 2024 nähtäville asetetussa arviointiselostuksessa on esitetty Toholampi-Lestijärven sekä Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeiden ajantasaiset sähkönsiirron vaihtoehtoiset reitit ja suunnitelmat, jotka poikkeavat Toristojannevan hankkeen arviointiohjelmassa esitetystä. Yhteysviranomainen pyytää huomioimaan Wpd Suomi Oy:n lausunnon ja korjaamaan tiedot arviointiselostukseen.

Epävarmuustekijät ja haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Arvioinnissa käytetyt ja tehdyt oletukset sekä epävarmuustekijöiden olemassaolo ja niiden vaikutus arvioinnin lopputulokseen tuodaan esille ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja erillisselvitysraporteissa. Käytössä oleviin ympäristötietoihin ja vaikutusten arviointiin liittyy aina oletuksia ja yleistyksiä. Käytettävissä olevat tekniset tiedot ovat vielä alustavia ja erilaisten lähtötietojen tarkkuus vaihtelee. Lisäksi hankkeen toteuttamiseen ja suunnitelmien etenemiseen liittyy epävarmuuksia.

YV: Arvioinnissa käytetyt ja tehdyt oletukset sekä tunnistetut epävarmuustekijät ja niiden vaikutus arvioinnin lopputulokseen tulee esittää vaikutustyypeittäin arviointiselostuksessa. Arvioinnissa tulee etsiä mahdollisuuksia ehkäistä tai lieventää hankkeen haittavaikutuksia kaikkien vaikutustyyppien osalta. Esitettävien haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen tulee olla toteutuskelpoisia ja riittävän konkreettisia.

Vaikutusten seuranta

Arviointiselostukseen laaditaan yleispiirteinen suunnitelma hankkeen vaikutusten seuraamiseksi. Seurantasuunnitelma pohjautuu tarkasteltuihin vaikutuksiin ja niiden merkittävyyteen. Ehdotuksessa kuvataan, millä menetelmillä ja millä aikavälillä seuranta toteutetaan. Lisäksi esitetään suunnitelma, kuka seurannasta vastaa ja miten seuranta raportoidaan. Seurannalla on tarkoitus saada tietoa, millaisia vaikutuksia hankkeella on ympäristöön ja se auttaa havaitsemaan mahdolliset ennakoimattomat, merkittävät haitalliset seuraukset, minkä perusteella voidaan käynnistää toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi.

YV: Yhteysviranomainen korostaa, että YVA-asetuksen mukaisesti arviointiselostukseen tulee liittää ehdotus ympäristövaikutuksiin liittyvistä seurantajärjestelyistä. Seurantaohjelman tulee siis painottua erityisesti niihin vaikutuskohteisiin, joihin hankkeella on todennäköisesti merkittävää vaikutusta. Yhteysviranomainen pitää tärkeänä, että arviointiselostuksessa kerrotaan kuka seurannasta vastaa ja miten seuranta raportoidaan.

ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiohjelmasta.

Yhteysviranomaisen lausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/toristojanneva-aurinkovoima-YVA.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 8000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määriteltävä tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11-17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että yhteysviranomaisen lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024 2 §.

Asia on käsitelty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Isla Hämäläinen ja ratkaissut johtava asiantuntija Jutta Lillberg-Puskala.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Liite 1: Annetut lausunnot ja mielipiteet

Liite 2: Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Energiequelle Oy

FCG Finnish Consulting Group Oy

Toholammin kunta

Tämä asiakirja EPOELY/1121/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/1121/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hämäläinen Isla 31.03.2025 08:45

Ratkaisija Lillberg-Puskala Jutta 31.03.2025 09:04

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse, telekopiona tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:

Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI

Wolffintie 35, VAASA

Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA

Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:

PL 156, 60101 SEINÄJOKI

PL 262, 65101 VAASA

PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500

sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: www.ely-keskus.fi

OIKOPOLUT > Sähköinen asiointi ja lomakkeet > ELY-keskusten yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille ja toiminnanharjoittajille. Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia. Esim. skannatun lomakkeen voi lähettää sähköisen palvelun kautta.